

ne til friluftsliv. En betydelig del af forsøgene gennemføres i statsskovene.

Målet med forsøgsvæsenets forskningsarbejde er at klarlægge forhold, som har betydning for skovenes udvikling, stabilitet og produktion under forskellige naturgivne forhold i Danmark. Ved de ofte langvarige forsøg med forskellige former for etablering af bevoksninger, skovbehandling, valg af træarter og racer m.v. bidrager forsøgsvæsenet til at løse biologiske, tekniske, økonomiske og samfundsmæssige problemer med relation til skovbruget.

Hovedparten af forsøgsvæsenets aktiviteter er knyttet til ca. 500 forsøgsarealer. Hertil kommer laboratorieundersøgelser vedrørende jordbundsforhold, plantefysiologiske forhold og skovtræernes sygdomme.

Forsøgsvæsenet har samarbejdsrelationer til bl.a. Skovbrugsinstituttet, Zoologisk Institut, Arbo-retet og andre institutter på Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, til Miljøstyrelsens Luftforureningslaboratorium, Hedeselskabet og Skov- og Naturstyrelsen.

I Undervisningsministeriets regi forskes i skovbrugsspørgsmål bl.a. ved Skovbrugsinstituttet under Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, hvor der desuden uddannes forstkandidater. Ved Arbo-retet under Landbohøjskolen forskes i skovbrugs-genetik, dendrologi (dvs. læren om træer og buske) og skovhistorie.

Endelig udfører de 2 teknologiske institutter og Skovteknisk Institut (ATV) udviklingsopgaver på skovbrugsområdet.

3.6. Udviklingsperspektiver i skovbruget

Dansk skovbrug er inde i en hastig udvikling, der forventes fortsat i de kommende årtier. Der er således stadig mulighed for at øge mængden og kvaliteten af træproduktionen.

Forøgelse af træproduktionen sker ikke blot som følge af en forøgelse af skovarealet ved tilplantning af marginaljord. Der kan også høstes betydelige gevinster ved f.eks. skovtræforædling, bedre skovdyrkning samt øget udnyttelse af råtræet.

Skovenes betydning for de miljømæssige forhold forventes også fortsat forøget, dels som følge af et større skovareal, dels på grund af den større variation og stabilitet i skovene, der kan opnås som følge af god skovdrift.

Der består usikkerhed om eventuelle skader på danske bevoksninger som følge af forøget luftforurening. Skov- og Naturstyrelsens overvågningsakti-

viteter på dette område søges fortsat i de kommende år med øget intensitet.

4. Statsskovbrugets opgaver

Det er af væsentlig samfundsmæssig betydning, at skovenes produktion er flersidig og omfatter såvel træ og træprodukter som en bred vifte af miljø- og fritidsgoder. Derfor, og fordi produktions-tiden i skovene overstiger det enkelte menneskes levetid, er offentlig skovdrift overalt i verden et anerkendt og udbredt middel i den nationale skovpolitik. I EF-landene udgør de offentligt ejede skove med tilhørende ubevoksede arealer store andele af det samlede skovareal: I Grækenland 93 pct., i Irland 78 pct., i Vestyskland 56 pct., i Holland 48 pct., i Luxembourg 46 pct., i Storbritannien 43 pct., i Belgien 42 pct., i Italien 40 pct., i Danmark 39 pct., i Spanien 34 pct., i Frankrig 26 pct. og i Portugal 24 pct.

De miljø- og friluftinteresser, der knytter sig til skovene, kan være en belastning for ejerne, hvilket medfører, at det kan være ønskeligt at tilgodese disse interesser gennem statsdrift.

Endelig må der peges på, at der gennem et statsligt skovbrugsapparat hurtigere og mere direkte kan nås skovpolitiske mål.

4.1. Langsigtede produktionsformål

Staten anlægger i sin drift af skovene en samfundsmæssig ressourcebetragtning. Man opbygger vedmassereserver med en høj værdi til indsats i forsyningsmæssige krisesituationer, hvilket kan lade sig gøre, da man ikke er underlagt privatøkonomiske forretnings- og likviditetshensyn.

Staten kan lettere end private forfølge langsigtede produktionsmål på bekostning af kortsigtede. Statsskovene har bl.a. fungeret som »træbank« under de to verdenskrige, og gør det stadig med mellemrum, f.eks. gennem hugststop og etablering af trælagre i forbindelse med stormfald. Staten har i de sidste 100-200 år forestået store tilplantninger på heden med det primære formål at øge træproduktionen og de indenlandske træressourcer og herudover at øge beskæftigelsen i tider med stor arbejdsløshed. Der har oftest været tale om nyttiggørelse af magre hedejorder og lignende, der dyrkningsmæssigt er meget ringere end nutidens marginaljorder.